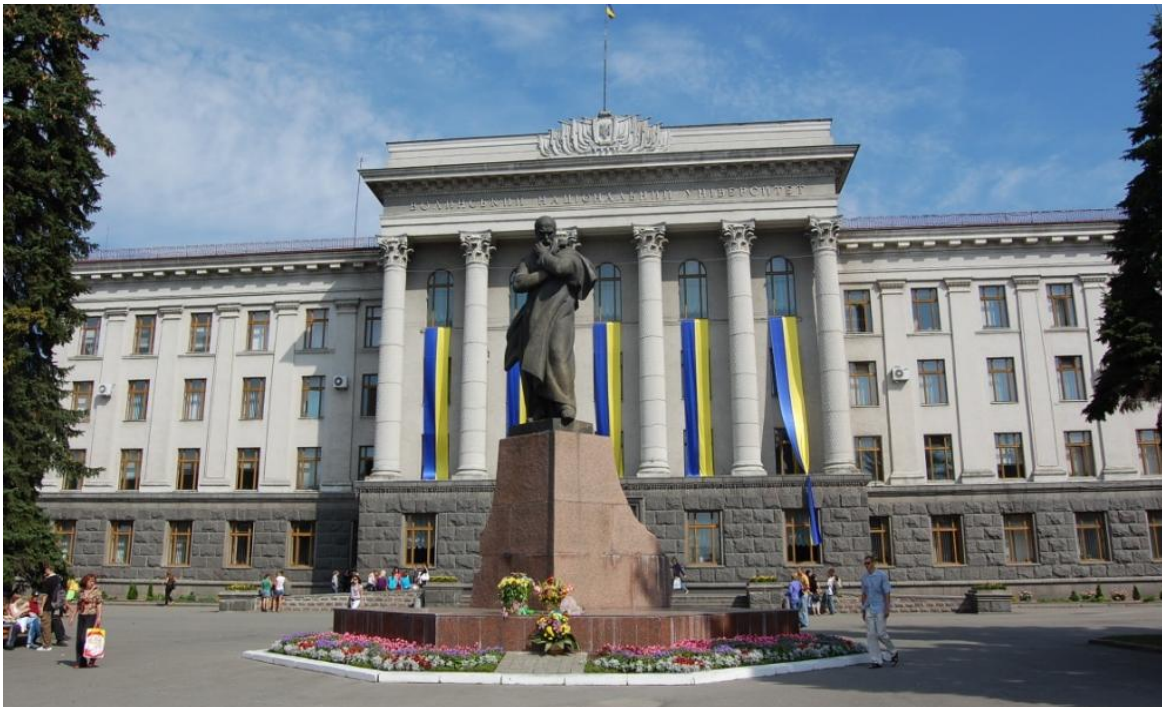

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВРОЦЛАВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КРАКІВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
КООПЕРАТИВНО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ
МЕТОДОЛОГІЧНА РАДА З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ ТА АУДИТОРІВ УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ БУХГАЛТЕРІВ, АУДИТОРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ
SCHOOL OF ECONOMICS AND BUSINESS SARAJEVO (UNIVERSITY OF SARAJEVO) (*BOSNIA AND
HERZEGOVINA*), FACULTY OF ECONOMICS AND BUSINESS
UC LEUVEN-LIMBURG – UCLL (*BELGIUM*), ACCOUNTANCY AND TAXES
UNIVERSITY OF MONTENEGRO (*MONTENEGRO*), FACULTY OF ECONOMICS

Тези доповідей X міжнародної науково-практичної конференції

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, КОНТРОЛЮ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

27 травня 2026 року

Луцьк

УДК 657(08)+336.2(08)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету економіки та управління
Волинського національного університету
імені Лесі Українки (протокол № 10 від 26.05.2026 р.)*

Рецензенти:

Олена ПАВЛОВА, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки і торгівлі,
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Сучасні тенденції розвитку обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування: матеріали міжнародної наук.-практ. конф. (27 травня 2026 р.) – 151 с.

У збірнику подано тези доповідей X міжнародної науково-практичної конференції «**Сучасні тенденції розвитку обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування**», у яких відображено дослідження тенденцій сучасних напрямів розвитку обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування в умовах новітніх перетворень; стану і розвитку бухгалтерського обліку як науки та практичної діяльності; міжнародного та вітчизняного досвіду організації, функціонування та розвитку економічного аналізу; сучасних викликів в удосконаленні теорії та практики аудиту; оподаткування діяльності підприємств: проблеми та перспективи розвитку; покращення інформаційних систем обліку, аналізу та аудиту на етапі становлення цифрової економіки; обліково-аналітичного забезпечення бізнес-процесів підприємства.

Для науковців, аспірантів, студентів, економістів, практикуючих бухгалтерів і всіх, хто цікавиться питаннями розвитку аудиту, контролю, оподаткування та обліково-аналітичного забезпечення підприємств.

УДК 657(08)+336.2(08)

© Автори тез, 2026
© ВНУ імені Лесі Українки, 2026

Томнюк Тетяна ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	138
Трофимчук Наталія ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ.....	140
Тютюнник Світлана ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	142
Тютюнник Юрій, Половецька Анастасія ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	144
Фатенок-Ткачук Алла ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННИХ ОБМЕЖЕНЬ.....	146
Шматковська Тетяна РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	148
Матвійчук Іванна ДЕЯКІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО АНАЛІЗУ ПРОЄКТІВ ВІДНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	150

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Сучасний етап розвитку глобального бізнес-простору характеризується масштабною цифровою трансформацією, де дані стали ключовим стратегічним ресурсом. У цих умовах традиційна парадигма економічного аналізу, що базувалася на ретроспективному оцінюванні минулих періодів за допомогою табличних процесорів, втрачає свою ефективність. Глобалізаційні виклики, висока турбулентність ринків та необхідність швидкого прийняття управлінських рішень вимагають переходу до концепції Data-Driven Decisions (рішень на основі даних).

Організація економічного аналізу на сучасному підприємстві вже не може обмежуватися лише внутрішньою фінансовою звітністю – вона потребує інтеграції з технологіями Big Data, штучного інтелекту (AI) та хмарних екосистем. Для України, яка функціонує в умовах безпрецедентних безпекових, енергетичних та логістичних ризиків, цифровізація аналітичного інструментарію є питанням не просто конкурентоспроможності, а виживання бізнесу та ефективного відновлення економіки. Дослідження прогресивного зарубіжного досвіду та визначення чітких векторів його адаптації у вітчизняну практику є критично важливим для формування гнучких, стійких та прогностичних систем економічного аналізу [1-3].

У розвинених країнах світу організація економічного аналізу вже пройшла етап простої цифровізації документів і базується на концепції Data-Driven Culture (культури управління на основі даних). Якщо у країнах ЄС та США цифровізація аналізу спрямована на глибоке прогнозування попиту за допомогою AI та оптимізацію витрат у стабільних екосистемах, то для України ключовим вектором є Analytics of Resilience (аналітика стійкості) – здатність цифрових моделей миттєво перераховувати фінансові плани підприємства у випадку форс-мажорів.

Для більш наочного уявлення про трансформацію аналітичних процесів доцільно систематизувати світові тенденції та вітчизняні перспективи у вигляді порівняльної таблиці.

Вітчизняна практика функціонування економічного аналізу має свою унікальну специфіку. З одного боку, Україна демонструє високий темп цифровізації державного сектору та фінансових інституцій (зокрема, банкіngu). З іншого боку, реальний сектор економіки стикається із серйозними бар'єрами. По-перше, спостерігається локальна автоматизація, коли різні відділи одного підприємства використовують несумісні програми, що унеможлиблює швидкий наскрізний аналіз. По-друге, ринок відчуває дефіцит аналітиків, які володіють як класичною економічною методологією, так і цифровими навичками (робота з базами даних SQL, знання Python для аналізу даних або налаштування BI-систем). По-третє, фактор високої невизначеності вимагає від українського бізнесу максимальної гнучкості.

З огляду на світові тенденції та внутрішні виклики, трансформація економічного аналізу в Україні має відбуватися за такими стратегічними векторами:

– Перехід до Real-Time Analytics: впровадження систем безперервного моніторингу фінансово-економічного стану підприємства замість класичного щомісячного чи щоквартального аналізу.

– Розвиток культури Open Data: активне використання аналітиками відкритих державних даних, митної та макроекономічної статистики через API для точнішого моделювання ризиків.

– Модернізація вищої освіти: інтеграція в програми підготовки економістів та бухгалтерів сучасних дисциплін з Data Science, бізнес-аналітики та кібербезпеки даних.

Таким чином, цифровізація економічного аналізу – це не просто зміна паперових носіїв інформації на електронні, а фундаментальна перебудова філософії управління бізнесом.

Порівняльна характеристика організації та функціонування економічного аналізу

Критерій порівняння	Зарубіжний досвід (країни ЄС, США)	Сучасний стан та вектори розвитку в Україні
Парадигма управління	Data-Driven Decisions: прийняття рішень виключно на основі глибокого аналізу великих масивів даних (<i>Big Data</i>).	Формування цифрової культури: поступовий перехід від інтуїтивного управління до рішень на основі даних, що гальмується кризовими явищами.
Ключовий аналітичний фокус	Predictive & Prescriptive Analytics: стратегічне прогнозування, моделювання майбутнього та автоматична видача рекомендацій за допомогою штучного інтелекту (<i>AI/ML</i>).	Analytics of Resilience (Аналітика стійкості): оперативне стрес-тестування, миттєвий перерахунок планів в умовах воєнних ризиків та форс-мажорів.
Інструментарій та ПЗ	Екосистеми хмарних обчислень (<i>AWS, Google Cloud</i>), наскрізні <i>ERP-системи</i> , інтегровані <i>BI-платформи</i> (<i>Power BI, Tableau, Qlik</i>).	Часткова автоматизація. Стратегічний вектор – повна інтеграція <i>BI-систем</i> та відмова від застарілих ізольованих програм.
Швидкість обробки даних	Real-Time Analytics: безперервний аналіз показників у режимі реального часу через автоматичні дашборди.	Переважно ретроспективний аналіз (за минулий місяць/квартал). Вектор розвитку – впровадження систем безперервного моніторингу.
Джерела інформації	Інтеграція внутрішніх фінансових даних із зовнішніми ринковими сигналами, трендами соцмереж, парсингом конкурентів.	Використання внутрішньої звітності. Перспективний вектор – ширше залучення відкритих державних даних (<i>Open Data</i>) через API.
Вимоги до фахівців	Data Analysts / BI-спеціалісти: аналітики з навичками програмування (<i>Python, SQL</i>) та знанням бізнес-процесів.	Класичні економісти/бухгалтери. Головний вектор – модернізація вищої освіти, підготовка «цифрових економістів».

Сучасні умови вимагають комплексного переходу від дескриптивних (описових) до предиктивних (прогнозних) функцій аналізу, що дозволяє формувати конкретні орієнтири для українських підприємств щодо впровадження інструментів *Real-Time Analytics*. Зарубіжний досвід доводить, що максимальний ефект забезпечує інтеграція штучного інтелекту та *BI-платформ*, які автоматизують рутинні операції та переводять фокус уваги аналітика на стратегічне прогнозування. В умовах подолання наслідків воєнних дій, вектори розвитку вітчизняного економічного аналізу мають бути тісно пов'язані із забезпеченням сталого розвитку (ESG-критеріями). Цифровізація аналітичних процесів дозволить українським підприємствам оперативно моніторити не лише фінансові показники, а й екологічні та соціальні параметри діяльності. У цьому контексті цифрова трансформація аналітичного інструментарію виступає дієвим механізмом мінімізації еколого-економічних збитків та оптимізації використання обмежених ресурсів в умовах воєнного стану. Крім того, автоматизований моніторинг показників сталого розвитку дозволить вітчизняному бізнесу підтвердити свою прозорість перед міжнародними донорами, що значно прискорить залучення капіталу для поствоєнного відродження. Це забезпечить підвищення їхньої життєздатності в кризовий період та відповідність міжнародним стандартам прозорості, що є критично важливим для залучення іноземних інвестицій у поствоєнне відновлення України.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 р. № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text>.
2. Ракіпов В.Р., Іртишев О.С., Гарагуля А.В., Михасько Т.Ю., Бандюк М.А. Диджиталізація – сучасний вектор розвитку цифрової економіки та суспільства: зарубіжний досвід та його імплементація в Україні. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 2. С. 179-185. URL: <https://ujae.org.ua/dydzhitalizatsiya-suchasnyj-vektor-rozvytku-tsyfrovoyi-ekonomiky-ta-suspilstva-zarubizhnyj-dosvid-ta-jogo-implementatsiya-v-ukrayini/>
3. Храпкіна В.В. Стратегічні засади розвитку цифрової економіки України. *Підприємництво і торгівля*. 2023. № 39. С. 237-241. URL: <https://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/1503/1414>